

Det enda vi begär: en norm, och någon som följer upp den

Två tomrum som någon annan än vi ska fylla — ett värde att mäta mot, och en uppföljning som visar om det nås.

DET KORTA SVARET

Kravet på daglig rörelse finns redan i läroplanen. Det som saknas är inte en regel till. **Det som saknas är ett tal att jämföra med och någon vars uppgift det är att titta efter.**

Kravet är inte vårt. Det står redan skrivet.

Vi har inte hittat på att barn i förskolan ska röra sig. Det står i läroplanen, och det har gjort det hela tiden.

LÄROPLAN FÖR FÖRSKOLAN, LPFÖ 18. LYDELSEN ENLIGT SKOLFS 2025:23, I KRAFT 1 JULI 2025.

"Barnen ska få förutsättningar att utveckla sin motorik och en allsidig rörelseförmåga genom att de ges möjlighet att delta i varierade fysiska aktiviteter återkommande under dagen."

Granskningen prövade inte om den meningen är rimlig. Den prövade om huvudmannen kan **visa** att den följs. Av de 251 bedömda kommunerna blev snittet 1,08 av 10, och 150 av dem kunde inte visa en enda av de tio punkterna.

De två kolumner som är tommast

Tio punkter prövades. Två av dem är nästan tomma, och det är inte en slump att det är just de två. Den ena är talet. Den andra är den som ska titta efter.

PUNKT	KAN VISA DEN	KAN INTE
4. Kommunen kan visa ett mätbart mål med ett målvärde	9	241
6. Kommunen kan visa en namngiven uppföljning på huvudmannanivå	23	227
10. Kommunen kan visa en åtgärd som följt av uppföljningen, med ett kontrollerbart datum	4	246

Räknat på de 250 kommuner som bedömts punkt för punkt. Stockholm ingår i snittet ovan men inte här: kommunen bedöms genom medianen av nio stadsdelsförvaltningar och har därför ingen egen punktlista.

9 kommuner av 250 kan alltså visa ett mål med ett värde att jämföra utfallet mot. 4 kan visa en åtgärd som följt av en uppföljning och som går att datera. Det är inte en brist i ambition. Det är frånvaron av ett mått.

Det vi begär

1 En nationell miniminivå för daglig rörelse i förskolan

Ett tal som går att jämföra ett utfall med, och som träffar det läroplanen faktiskt kräver: motorik och en allsidig rörelseförmåga, inte bara minuter. Vi anger det inte. Att sätta en nationell nivå kräver underlag vi inte har och ett mandat vi inte har, och ett tal vi hittat på vore värt lika lite som inget tal alls. Vi begär att någon med båda delarna sätter det.

2 En uppföljning som visar om nivån nås

Någon vars uppgift det är att titta efter, och som redovisar vad den såg. I dag kan 23 av 250 kommuner namnge en sådan uppföljning på huvudmannanivå. Utan den är nivån ett önskemål, och ett önskemål går inte att svara på frågan om barnen fick röra sig.

Det är hela begäran. Den är avsiktligt liten, och den är avsiktligt riktad bort från förskolan. Ingen av de två sakerna kan en pedagog ordna, och ingen av dem handlar om vad som ska göras på en avdelning en tisdag.

LIKA VIKTIGT: DET HÄR BEGÄR VI INTE

Ingen metod. Vi säger inte hur rörelse ska gå till, hur länge ett pass ska vara eller vad barnen ska göra. Det avgörs av dem som är i rummet.

Inget material och ingen leverantör. Granskningen pekar inte ut någon produkt, något koncept och någon aktör, och den kommer aldrig att göra det.

Inget tal från oss. Vi säger att ett värde behövs, inte vilket. Den som sätter nivån ska ha underlaget för den.

Ingen sanktion. Vi begär inte att någon ska straffas. Vi begär att det ska gå att se.

Varför det räcker med två saker

Så länge det inte finns något värde kan ingen kommun ha fel. Ett svar som säger att man arbetar kontinuerligt med rörelse går inte att motsäga, därför att det inte påstår något som kan provas. Det är inte ohederligt. Det är vad som blir kvar när det inte finns något att mäta mot.

Och så länge ingen följer upp spelar värdet ingen roll. Ett tal utan uppföljning är en siffra i ett dokument. De två hänger ihop, och de är lika tomma var för sig.

Vad granskningen visar är inte att kommunerna struntar i barnens rörelse. Den visar att frågan inte har någon ägare. Av de 250 bedömda kommunerna kan 6 visa ett dokument som säger att rörelse ska ske återkommande under dagen — den formulering läroplanen använder. Resten har inte skrivit ner det. Då finns det heller ingenting att följa upp.

VAD SOM SKULLE FÅ OSS ATT LÄGGA NED FRÅGAN

Att någon kan visa att barnen får röra sig återkommande under dagen, och vad den uppgiften bygger på. Det är allt vi har frågat efter sedan den 26 maj.

Citatet är hämtat ur Läroplan för förskolan, Lpfö 18. Lydelsen enligt SKOLFS 2025:23, i kraft 1 juli 2025. Siffrorna gäller 251 bedömda kommuner, varav 250 är bedömda punkt för punkt.

Rättigheter. Granskningen får citeras fritt med källhänvisning till DNA TOMORROW Sverige. Tabeller, diagram och den underliggande kommundatabasen får inte återpubliceras i sin helhet eller till väsentlig del utan skriftligt medgivande. Databasen omfattas av katalogskydd enligt 49 § upphovsrättslagen. Kontakt: kommun@dna-tomorrow.se